

gaard rejser, men jeg tror, det er vigtigt at forstå, at for at lave en fredsløsning skal der jo to parter til. Både den russiske side og den tjjetjenske side skal med, og jeg ved ikke, om det var tilfældet ved den henvendelse, der kom. Men det vil jeg overlade til udenrigsministeren at svare på senere.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Villy Søvnal og hr. Søndergaard, og det er begge for den tredje og sidste korte bemærkning til hr. Jeppe Kofod.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Er hr. Jeppe Kofod enig i udenrigsministerens sætning om, at en stat har et særligt ansvar, og at det vil sige, at den russiske regering – som i øvrigt var den part, der startede krigen igen i oktober 1999 – både har ansvaret som stat og også har ansvaret for at bringe konflikten til ophør? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er, at jeg forstår ikke helt, at man kan synes, at forskellen på »skarp fordømmelse« og »at udtrykke sin bekymring« kun er retorik, og jeg savner sådan set et svar: Hvis det kun er retorik, hvorfor har man så ikke skrevet »skarp fordømmelse«? Er det, fordi de borgerlige partier ikke ville være med til en skarp fordømmelse, mens hr. Jeppe Kofod gerne ville? Eller hvad er forklaringen på, at man har mildnet sprogbroen, når hr. Jeppe Kofod medgiver, at situationen i dag er langt værre, end den var sidst, da man udtrykte en skarp fordømmelse?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Først angående henvendelsen fra den tjjetjenske regering til den danske udenrigsminister. To ting fremgår klokkeklart, og jeg kan forsyne hr. Jeppe Kofod med en kopi:

Punkt 1: Der er tale om, at den tjjetjenske regering vil anerkende alle resolutioner vedtaget af OSCE og Europarådet, som bl.a. kræver, at man skal tage afstand fra terrorisme. Punkt 2: Der tales netop om forhandlinger mellem Rusland og den tjjetjenske regering, og det ønsker man hjælp til fra den danske regerings side.

Så kan man selvfølgelig sige: Nå, ja, men det er jo ikke sikkert, at den tjjetjenske regering i virkeligheden vil overholde de resolutioner, osv. Men det kan man jo kun få afprøvet på én måde, nemlig ved at forsøge at spille den rolle, de op-

fordrer til, og derfor synes jeg, det er så beklageligt, at man ikke har gjort det.

Det var sådan set ikke et spørgsmål specielt til udenrigsministeren om, hvad udenrigsministeren mente, når udenrigsministeren skrev, at det er et fremskridt, at der er kommet en republik-administration under tjjetjensk ledelse, for det er jo fuldstændig klokkeklart, hvad der menes med det. Det var netop et spørgsmål om: Hvad mener den socialdemokratiske ordfører om det? Er det et fremskridt, at der er etableret en sådan administration under tjjetjensk ledelse, som er i fuldstændig modsætning til den folkevalgte tjjetjenske præsident?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Hr. Villy Søvnal spørger, om ikke Rusland som stat har et særligt ansvar for at løse denne konflikt. Jo, det har Rusland, der er ikke nogen uenighed mellem hr. Villy Søvnal og undertegnede i det spørgsmål, og det har vi sådan set også understreget. Udenrigsministeren understregede det i sin besvarelse af forespørgslen, og jeg understregede det også i min ordførertale.

Det andet spørgsmål var, om man skal bruge begrebet »en skarp fordømmelse« eller »stærk bekymring«. For os at se er der ikke nogen forskel. Det, der foregår, er selvfølgelig helt utilgiveligt, men det, der er vigtigt for os, er, at man når videre frem til at nå en politisk løsning på konflikten. Vi kan jo fordømme hinanden så meget, vi har løst til, men det er vigtigt, at vi tager skridtene videre for at nå en fredsløsning. Det er det, som er perspektivet, og det er vel også det, forespørgselsdebatten her i dag skal bruges til, nemlig hvordan kan vi komme videre med fredsprocessen? Konflikten har jo, som jeg var inde på tidligere, allerede kostet alt for mange civile tjjetjenere livet.

Endelig til hr. Søren Søndergaard: Jeg synes, det er vigtigt, at også den russiske side er med, når der skal findes en politisk løsning. Om det er dét, der ligger i henvendelsen fra den tjjetjenske præsident, mener jeg, vi skal overlade til udenrigsministeren at svare på senere, men det er vigtigt, at der er flere parter med. Ellers får man jo ikke en reel politisk løsning på problemet.

I øvrigt deler jeg helt hr. Søren Søndergaards betragtning om, at det selvfølgelig er vigtigt, at det er repræsentanterne for det tjjetjenske folk, den tjjetjenske side, man forhandler med, og ikke dem, som Rusland måske har udpeget som forhandlere. Det er klart, at det skal være de ledere,